

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 3

ROZPOČET EÚ NA ROK 2025:
POSILNENIE KLÚČOVÝCH
PROGRAMOV EÚ A RIADENIE
NÁKLADOV

str. 4

NÁRODNÁ SPRÁVA
EUROBAROMETRA

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | December 2024

KOMISIA POD VEDENÍM PREDSEDNÍČKY VON DER LEYENOVEJ NA ROKY 2024 – 2029

Predsedička Ursula von der Leyenová, ktorá viedla Európsku komisiu od roku 2019, začala 1. decembra 2024 druhé funkčné obdobie s novým tímom komisárov. Predsedička spolu s novým kolégiom komisárov vymedzila priority Európskej komisie na roky 2024 – 2029 na základe politických usmernení predložených Európskemu parlamentu v deň jej zvolenia. Tieto priority budú vychádzať z práce za posledných päť rokov a zamerajú sa na posilnenie budúcnosti Európy a dosiahnutie výsledkov pre jej občanov v nadchádzajúcich rokoch. Ursula von der Leyen oznámila, že prvou iniciatívou Komisie bude kompas konkurencieschopnosti, ktorého cieľom je preklenúť priepasť Európy v oblasti inovácií s USA a Čínou, zvýšiť bezpečnosť a nezávislosť a dosiahnuť dekarbonizáciu. O Európskej zelenej dohode povedala, že „musíme a budeme sa držať jej cieľov“. Zaviazala sa predstaviť dohodu o čistom priemysle, začať strategický dialóg o budúcnosti európskeho automo-

bilového priemyslu, pokračovať v práci na konkurencieschopnom obehovom hospodárstve a pracovať smerom k dosiahnutiu Európskej únie úspor a investícií.

O prebiehajúcich vojnách na Ukrajine, na Blízkom východe a v častiach Afriky von der Leyen povedala, že „Európa musí zohrávať silnejšiu úlohu vo všetkých týchto oblastiach“, pričom zdôraznila, že je „potrebná viac ako kedykoľvek predtým“. Posilnenie našej bezpečnosti je podľa nej kľúčové a vyzvala Európu, aby vynakladala viac na obranu. „Bezpečnosť Európy bude vždy prioritou tejto Komisie,“ dodala.

TAKMER 5 MILIÁRD EUR V RÁMCI PROGRAMU ERASMUS+ NA PODPORU VZDELÁVANIA V ZAHRANIČÍ A SPOLUPRÁCE V OBLASTI VZDELÁVANIA, ODBORNEJ PRÍPRAVY, MLÁDEŽE A ŠPORTU V ROKU 2025

V roku 2025 sa z programu EÚ Erasmus+ podporia vzdelávacie výmeny v zahraničí a partnerstvá spolupráce v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu sumou približne 5 miliárd eur. Komisia uverejnila výzvu na predkladanie návrhov v rámci programu Erasmus+ 2025, ktorá predstavuje 6,5 % zvýšenie financovania v porovnaní s minulým rokom. Dopyt po programe Erasmus+ s viac ako 16 miliónmi účastníkov od jeho spustenia v roku 1987 naďalej rastie. Naďalej sa rozširuje aj z hľadiska prístupu a začlenenia jednotlivcov s nedostatkom príležitostí. Toto zameranie je v súlade s nedávno prijatým odporúčaním Rady o Európe v pohybe, v ktorom sa stanovujú ambiciózne ciele na zvýšenie mobility a účasti, najmä v prípade nedostatočne zastúpených skupín.

Okrem toho program Erasmus+ podporuje rôzne modely spolupráce. Erasmus+ bude zohrávať kľúčovú úlohu pri presadzovaní koncepcie európskeho diplomu, podpore automatic-

kého cezhraničného uznávania vzdelávacích kvalifikácií a posilňovaní spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania. Program Erasmus+ svojou podporou vzdelávacích výmen a spolupráce pripravuje pôdu pre integrovanejší európsky vzdelávací systém.

Program Erasmus+ bude ďalej podporovať ukrajinský vzdelávací systém, ako aj vzdelávajúce sa osoby a pedagógov na Ukrajine alebo tých, ktorí utiekli do EÚ. V roku 2023 sa z programu Erasmus+ financovala aj tlač a dodanie 500 000 učebníc v ukrajinskom jazyku. V tomto roku bolo školám na Ukrajine poskytnutých ďalších 1 milión kníh o umení a informatike. Tretia séria je naplánovaná na školský rok 2025 – 2026.

V súlade s prioritnými oblasťami načrtnutými v programe Erasmus+ na roky 2021 – 2027 bude výzva podporovať širokú škálu projektov zameraných na podporu sociálneho začlenenia, zelenej a digitálnej transformácie.

ROZPOČET EÚ NA ROK 2025: POSILNENIE KLÚČOVÝCH PROGRAMOV EÚ A RIADENIE NÁKLADOV

V rámci rozpočtu EÚ na rok 2025 europoslanci zabezpečili účinnejšiu podporu pri riešení problémov v oblasti zdravia, humanitárnej pomoci, riadenia hraníc a klimatických opatrení.

Po dohode s členskými štátmi dosiahnutej 16. novembra sa Parlamentu podarilo obhájiť ambiciózný rozpočet EÚ na budúci rok, ktorý rieši súčasné výzvy a zlepšuje životy občanov.

Prvý ročný rozpočet po revízii dlhodobého finančného rámca EÚ

Vo februári 2024, počas revízie dlhodobého rozpočtu EÚ, Parlament zabezpečil podstatné navýšenie klúčových priorít, ako je podpora pre Ukrajinu, ktoré

poslanci dokázali zachovať aj v rozpočte na rok 2025. Zabezpečili tiež financovanie nákladov na splatenie Európskeho plánu obnovy (EURI), ktoré sú takmer dvojnásobkom sumy pôvodne predpokladanej na rok 2025, a zároveň ochránili financovanie základných programov, ako je Erasmus+ alebo výskum.

Parlament zabezpečil dodatočné financovanie programov EÚ

Poslanci tiež získali ďalšie finančné prostriedky na základné programy v ročnom rozpočte na rok 2025. Úspešne vyjednali ďalších 230,7 milióna eur nad rámec pôvodného návrhu Komisie so zameraním na klúčové iniciatívy vrátane vý-

skumu, zdravia, vzdelávania, na podporu mladých poľnohospodárov, na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia, krízové reakcie na prírodné katastrofy, opatrenia v oblasti klímy, humanitárnu pomoc, vojenskú mobilitu a správu hraníc. Okrem tohto dodatočného financovania budú pre rozpočet na rok 2025 prínosom navýšenia pochádzajúce z predchádzajúcich úspor, vrátane 422 miliónov eur pre Erasmus+ a 20 miliónov eur pre Horizont Európa.

KOMISIA PRIJALA TECHNICKÉ NORMY PRE CEZHraniČNÉ EURÓPSKE PEŇAŽENKY DIGITÁLNEJ IDENTITY

Komisia prijala pravidlá týkajúce sa základných funkcií a certifikácie európskych peňaženiek digitálnej identity (eID) v rámci európskeho rámca digitálnej identity. Ide o významný krok smerom k tomu, aby členské štáty vybudovali svoje vlastné peňaženky a spustili ich do konca roka 2026. V štyroch vykonávacích nariadeniach sa stanovujú jednotné normy, špecifikácie a postupy pre technické funkcie peňaženiek, ako sú formáty údajov potrebné na cezhraničné používanie digitálnych dokumentov a opatrenia na zabezpečenie spoľahlivosti a bezpečnosti peňaženiek. Stanovenie jednotných noriem a špecifikácií umožní každému člen-

skému štátu vyvíjať peňaženky spôsobom, ktorý bude interoperabilný a uznávaný v celej EÚ, pričom zároveň zabezpečí ochranu osobných údajov a súkromia. V piatom vykonávacom nariadení sa stanovujú špecifikácie a postupy na vytvorenie spoľahlivého rámca na certifikáciu eID peňaženiek, čím sa zabezpečí ich bezpečnosť a ochrana súkromia a osobných údajov používateľov. Európske peňaženky digitálnej identity ponúknu súkromným používateľom a podnikom univerzálny, dôveryhodný a bezpečný spôsob identifikácie pri cezhraničnom prístupe k verejným a súkromným službám.

CELOEURÓPSKE VÝSLEDKY EUROBAROMETRA: DÔVERA V EÚ DOSIAHLA REKORDNÚ ÚROVEŇ ZA POSLEDNÉ ROKY

Z najnovšieho prieskumu Eurobarometra vyplýva, že dôvera v Európsku úniu je najvyššia od roku 2007 a euro sa teší historicky najvyššej podpore. Európania tiež podľa prieskumu vidia budúcnosť optimistickejšie. Uvítali by silnejšiu a nezávislejšiu EÚ, najmä vzhľadom na súčasné celosvetové problémy. 51 % Európanov má tendenciu dôverovať EÚ, čo je najviac

od roku 2007. Ďalším rekordom za ostatných 17 rokov je 51 % dôvera Európanov voči Európskej komisii. Takmer tri štvrtiny respondentov (74 %) uviedli, že sa cítia ako občania EÚ, čo je najvyššie percento za viac ako dve desaťročia. Viac ako šesť z desiatich občanov (61 %) navyše vidí budúcnosť EÚ optimisticky. 44 % občanov zároveň vníma EÚ pozitívne, 38 % má neutrálny

postoj a 17 % má o nej negatívny obraz. Takmer sedem z desiatich opýtaných (69 %) súhlasí s tým, že EÚ má dostatočné právomoci a nástroje na ochranu hospodárskych záujmov Európy vo svete. 69 % Európanov tiež súhlasí s tým, že Európska únia je v nepokojnom svete miestom stability.

SITUÁCIA NA SLOVENSKU

Spokojnosť so životom

Väčšina obyvateľov Slovenska (85%) je celkovo spokojná so životom, ktorý vedú. Nespokojnosť vyjadrilo 15% opýtaných. Podiel spokojných a nespokojných obyvateľov je rovnaký ako na jar 2024. Priemer v EÚ27 je 86% spokojných a 14% nespokojných obyvateľov.

Aktuálne problémy Slovenska

Za jeden z dvoch najväčších problémov Slovenska obyvatelia krajiny najčastejšie považujú rastúce ceny, infláciu a náklady na život (47%). Na druhom mieste skončila ekonomická situácia na Slovensku (26%), na treťom mieste sa umiestnil štátny dlh (18%) a na štvrtom zdravie (17%). Oproti prieskumu z jari 2024 narástlo z uvedených problémov zdravie (+6 percentuálnych bodov).

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2024

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.